

НАЦРТ ЗАКОНА О ВОЈНОМ ОБРАЗОВАЊУ

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

1. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. тачка 10. Устава Републике Србије којим је утврђено да Република уређује и обезбеђује систем у области образовања.

2. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРОПИСА

2.1 Анализа постојећег стања

Важећи Закон о војним школама и војним научноистраживачким установама (ЗВШНУ) донела је Савезна скупштина СРЈ и објављен је у „Службеном листу СРЈ“ у броју 80/94 од 4. новембра 1994. године. Измене и допуне овог закона објављене су у „Службеном листу СРЈ“ у бројевима 85/94 (2. децембра 1994. године) и 74/99 (25. децембра 1999. године) као и у „Службеном листу Србије и Црне Горе“ у броју 44/05 од 22. октобра 2005. године.

Материја коју ЗВШНУ уређује односи се на оснивање, организацију и рад војних школа и војних научноистраживачких установа односно на области средњег и високог војног образовања и научноистраживачку делатност од значаја за војску и одбрану.

Овај закон, као део правног система Савезне Републике Југославије, наставио је да се примењује у Државној заједници Србије и Црне Горе као преузет пропис, а након престанка постојања Државне заједнице постао је део правног система Републике Србије.

Наиме, чланом 12. Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/06) прописано је да закони и други републички прописи остају на снази до њиховог усклађивања са Уставом у роковима који су овим законом предвиђени и уколико овим законом није одређено да престају да важе. Како Уставни закон није прописао престанак важења ЗВШНУ, општи рок за његово усклађивање са Уставом Републике Србије био је 31. децембар 2008. године. До истека овог рока није донет закон који би ставио ван правне снаге ЗВШНУ и уредио материју војног образовања у складу са правним системом Републике Србије.

Материја коју ЗВШНУ уређује односи се на оснивање, организацију и рад војних школа и војних научноистраживачких установа односно на области средњег и високог војног образовања и научноистраживачку делатност од значаја за војску и одбрану.

Чланом 14. став 2. тачка 32) Закона о одбрани („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09, 88/09 - др. закон, 104/09 - др. закон и 10/15), прописано је да Министарство одбране обавља послове који се односе на: *„развој војног образовања и војне научноистраживачке делатности од значаја за одбрану и Војску Србије и уређивање начина и поступка за њихово усклађивање с општим системом образовања и научноистраживачке делатности у Републици Србији под условима прописаним законом којим се уређују ове делатности.“*

Усклађивање прописа о научно-истраживачкој делатности од значаја за одбрану са системом научно-истраживачке делатности у Републици извршена је Законом о изменама и допунама Закона о научноистраживачкој делатности („Службени гласник РС“, број 18/10) тако што је, матичним законом, препозната научноистраживачка делатност у области одбране и војне научноистраживачке установе које ову делатност врше. Чланом 35. став 6. Закона о научноистраживачкој делатности прописано је да: *„Влада, на основу споразумног предлога Министарства (мисли се на Министарство просвете, науке и технолошког развоја) и министарства надлежног за одбрану, ближе уређује услове и начин остваривања научноистраживачке делатности у области одбране, као и положај истраживача, у погледу особености везаних за циљеве и природу истраживања од значаја за одбрану.“*

Процес усклађивања прописа о војном школству са системом образовања у Републици започет је 2010. године (изменама Закона о високом образовању које су објављене у „Службеном гласнику РС“, број 44/10), којим су препознате високошколске установе и студијски програми за потребе војног образовања (члан 40. Закона о високом образовању) али није, на системски начин, уређена материја високог војног образовања. На плану средњег војног образовања, процес хармонизације са системом образовања у Републици није ни започео.

Анализа постојећег стања указује да је:

- усклађивање прописа о научноистраживачкој делатности од значаја за одбрану започето изменама матичног Закона о научноистраживачкој делатности, као и да је неопходно да Влада донесе пропис на основу овлашћења из члана 35. став 6. Закона, како би се довршио процес хармонизације и како би се организација и рад војних научноистраживачких установа ускладили са системом научноистраживачке делатности у Републици;
- усклађивање прописа о високом војном образовању започето изменама матичног Закона о високом образовању али да овај процес није довршен и неопходно је нормативно уредити специфичности високог војног образовања ради усклађивања са системом образовања у Републици;
- хармонизација прописа о средњем војном образовању није започета.

2.2 Проблеми које пропис треба да реши

Анализа постојећег стања указује да важећи ЗВШНУ није усклађен са прописима који уређују систем образовања у Републици.

Стога, неопходно је нормативно уредити специфичности војног образовања у циљу усаглашавања са наведени прописима и ставити ван правне снаге Закон о војним школама и војним научноистраживачким установама. На овај начин отклониле би се последице пропуштања општег рока за усклађивање закона са Уставом (члан 15. Уставног закона за спровођење Уставе Републике Србије), довршио би се процес хармонизације прописа о војном образовању са прописима о образовању у Републици, отклонили би се проблеми који настају у примени важећег ЗВШНУ (чије многе одредбе су у супротности са важећим прописима и чија примена захтева компликована правна тумачења како би се утврдило које одредбе се могу примењивати), допринело би се правној сигурности и извесности и решила би се спорна питања везана за статус, организацију и рад војношколских установа.

Усвајањем прописа који уређује специфичности војног образовања довршио би се процес усклађивања прописа и војношколске установе могле би да постану интегрални део образовног система Републике.

2.3 Циљеви који се прописом постижу

Усаглашавање организације и рада војношколских установа са прописима о образовању у Републици Србији уз нормативно уређивање специфичности војног образовања.

2.4 Могућности да се проблем реши и без доношења прописа

Доношење овог закона, а не измене и допуне важећег, најбоље је решење имајући у виду да је Закон о војним школама и војним научноистраживачким организацијама ("Службени лист СРЈ", бр. 80/94, 85/94, 74/99, "Службени лист СЦГ", бр. 44/2005) преузети савезни пропис, а да би његове измене и допуне обухватиле више од 50% одредаба. Према одредбама члана 47. став 2. Јединствених методолошких правила ("Службени гласник РС", број 21/10), ако се више од половине чланова основног прописа мења, односно допуњује, треба донети нови пропис.

2.5 Зашто је доношење прописа најбољи начин за решење проблема

Укидање ЗВШНУ и непосредна примена Закона о основама средњег образовања и васпитања и Закона о високом образовању није могућа зато што је неопходно нормативно уредити специфичности војног образовања ради његове хармонизације са прописима о систему образовања у Републици Србији, у складу члана 14. став 2. тачка 30) Закона о одбрани.

3. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уз члан 1.

Чланом 1. Нацрта закона предлаже се прописивање предмета који се уређује овим законом. Предложено решење заснива се на природи војног образовања и образовања за рад на пословима одбране и безбедности који врше војношколске установе у складу са прописима о одбрани и правилима војне службе којим је уређена надлежности Министарства одбране да обезбеди хармонизацију војног школства са општим прописима којима је уређен систем образовања у Републици Србије.

Уз члан 2.

Чланом 2. Нацрта закона предлаже се прописивање војног образовања као дела образовног система Републике Србије и као делатности од посебног значаја за одбрану, која је у надлежности Министарства одбране. Предложено решење заснива се на потребама школовања и усавршавања грађана, и професионалних војних лица према стручним профилима и потребама видова, родова и служби Војске и правилима вршења војне службе чије је одређивање у надлежности Министарства одбране и надлежних стручних војних органа.

У ставу 2. и 3. овог члана предлаже се одређивање значења појмова школовање и усавршавање за вршење војних и других дужности и рад на пословима одбране и безбедности из надлежност Војске и снага цивилне одбране.

Уз члан 3.

Чланом 3. Нацрта закона предлаже се прописивање посебних циљева војног образовања, који поред општих циљева образовања обухватају и посебне циљеве које произилазе из специфичне природе војног образовања и посебног статуса ученика, кадета односно студената и наставног особља који у вршењу образовног рада примењују и прописе о одбрани и правила војне службе. Наиме, ученици, кадети односно студенти и наставно особље у војношколским установама имају статус војних лица и посебна права, обавезе и одговорности уређене овим законом и прописима о Војсци Србије . Организација наставе у војношколским установама, у складу са законом, у надлежности је Министарства одбране и органа војношколских установа који изводе наставу по наставним и акредитованим студијским програмима, у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања грађана, прописима о високом образовању и прописима о одбрани и правилима војне службе.

Уз члан 4.

Чланом 4. Нацрта закона предлаже се прописивање посебних принципа војног образовања, и њихова хармонизација са општим принципима образовања прописаним законом којим се уређују основе образовања и образовања у Републици Србији. Предложено решење произилази из природе војног образовања и потреба рада на пословима одбране и безбедности као и посебностима вршења војне службе, организације, руковођења и пословања војних установа, на које се примењује систем командовања и руковођења у Војсци Србије и посебна права, обавезе и одговорности наставника, сарадника и лица која се школују ради пријема у професионалну војну службу.

Уз члан 5.

Чланом 5. Нацрта закона предлаже се прописивање сходне примене Закона о високом образовању, Закона о основама система образовања и васпитања, Закона о одбрани, Закона о Војсци Србије и Правила службе Војске Србије. Предложено решење заснива се на прописаним надлежностима Министарства одбране у области војног образовања и обавезе хармонизације са системом образовања у Републици Србији. Овим законом уређују се само „специфичности“ односно посебни услови образовања за вршење војних и других дужности ради пријема у професионалну војну службу и потребе образовања лица за рад на пословима одбране и безбедности, која нису уређена општим прописима о образовању у Републици Србије или нису прилагођена посебним потребама одбране и правилима војне службе.

Уз члан 6.

Чланом 6. Нацрта закона предлаже се прописивање средњег војног образовања и васпитања као делатности припреме и обуке ученика за вршење одређених војних дужности и развијања мотивације за војни позив. Средњим војним образовањем се стиче опште или стручно знање као основ за даље школовање и усавршавање или пријем у професионалну војну службу у својству подофицира.

Уз члан 7.

Чланом 7. Нацрта закона предлаже се прописивање високог војног образовања реализовањем академских студија на свим нивоима високог образовања и интегрисањем образовне и научноистраживачке делатности од значаја за одбрану и Војску Србије ради пријема у војну службу у својству официра, као и усавршавање и каријерно вођење професионалних војних лица током војне службе, према потребама система одбране и професионалног и резервног састава Војске Србије.

Уз чл. 8. – 10.

Чланом 8.-10. Нацрта закона предлаже се прописивање надлежности за вршење послова у вези са планирањем и организовањем војног образовања и образовања за потребе одбране и безбедности, које врше Министарство одбране, Генералштаб Војске Србије, Универзитет одбране у Београду и органи пословођења, управљања и стручни органи средњих војних школа и војних високошколских установа односно високошколских јединица у саставу Универзитета одбране. Предложена решења заснована су на прописима о одбрани, прописима о Војсци Србије и хармонизована са одговарајућим решењима општих прописа којима су уређене надлежности ресорног министарства, органа средњих и високошколских установа у Републици Србије. На овај начин обезбеђује се јединствено вођење политике и развој војног образовања и образовања за потребе одбране које је у надлежности Министарства одбране и професионализација Војске Србије која је у надлежности војних органа у складу са националним и међународним стандардима образовања у овој области и обезбеђује Уставом утврђена аутономија универзитета.

Уз чл. 11. – 13.

Чланом 11-13. Нацрта закона предлаже се прописивање мреже и врсте војношколских установа у области средњег и високог војног образовања. Предложено решење засновано је на постојећој мрежи војних школа као војних установа и посебних правних лица чији је оснивач Република Србија, а која постаје саставни део мреже средњих и високих школа Републике Србије.

Предложено је да се средње војне школе могу оснивати као гимназија, средња стручна школа и мешовита школа (која је и гимназија и средња стручна школа), у складу са прописима у области образовања.

Предложено је да војне високошколске установе јесу Универзитет одбране, као самостална високошколска установа акредитована у складу са законом којим се уређује високо образовање у чијем су саставу Војна академија и Медицински факултет ВМА, акредитовани у складу са законом којим се уређује високо образовање, која настављају са радом у складу са законом и актима о њиховом оснивању.

Предложена је могућност да у саставу Универзитета одбране могу бити и војне научноистраживачке установе, војне библиотеке и друге високошколске јединице које образује Универзитет одбране. На овај начин се обезбеђује правни основ да војношколске установе образују и негују наставни и научни кадар у складу са потребама развоја система одбране и националним и међународним стандардима у овој области као и остваривање међународне сарадње у области војног образовања.

Уз члан 14.

Чланом 14. Нацрта закона предлаже се прописивање положаја Универзитета одбране у Београду као носиоца функције високог војног образовања у Републици Србији. Универзитет је основан као самостална високошколска установа са статусом посебног

правног лица чији је оснивач Влада и који наставља са радом по одредбама овог закона као самостална високошколска установа која обавља делатност високог војног образовања кроз академске студије првог, другог и трећег степена из више научних области у оквиру образовно-научних поља од значаја за одбрану и безбедност Републике Србије. Универзитет одбране има права и обавезе утврђене законом којим се уређује високо образовање и посебна прва и обавезе прописане овим законом. Предложеним решењем обезбеђује се интегративна функција Универзитета одбране и обезбеђује јединствено и усклађено реализовање високог војног образовања у складу са потребама развоја система одбране и професионализација и развој Војске Србије.

Уз члан 15.

Чланом 15. Нацрта закона предлаже се прописивање положаја Војне академије као високошколске установе образоване у саставу Универзитета одбране са статусом правног лица чији је оснивач Влада. Предлаже се наставак рада Војне академије на извођењу наставе на студијским програмима и програмима усавршавања и оспособљавања професионалних војних лица, грађана и запослених у државним органима и правним лицима који раде на пословима одбране и безбедности, у складу са дозволом за рад, оснивачким актом и правима и обавезама утврђеним законом којим се уређује високо образовање и посебним првима и обавезама утврђеним овим законом.

Уз члан 16.

Чланом 15. Нацрта закона предлаже се прописивање положаја Медицинског факултет као високошколске јединице у саставу Универзитета одбране чији је оснивач Влада. Предлаже се да је, у организационом смислу, Медицински факултет организациони део Војномедицинске академије као војне установе основане за обављање образовне, научноистраживачке и војне здравствене делатности и здравствену заштиту војних осигураника и припадника Војске Србије. Медицински факултет има права и обавезе утврђене законом којим се уређује високо образовање и посебна права и обавезе у извођењу клиничких предмета и практичне наставе студената здравствене струке, у складу са потреба војног здравства и здравствене заштите војних осигураника и лица на служби у Војсци.

Предлаже се да наставници и сарадници који изводе наставу на клиничким предметима и практичну наставу на Војномедицинској академији и другим здравственим установама, у складу са издатом дозволом за рад, истовремено обављају и научноистраживачки рад и пружају здравствене услуге на Војномедицинској академији као наставној бази Медицинског факултета ВМА.

Органи војношколских установа

Уз чланове 17 – 19.

Чланом 17.-19. Нацрта закона предлаже се прописивање органа управљања, пословођења, стручних и других органа војношколских установа, начин њиховог именовања.

Предложена решења заснована су на посебним првима и обавезама професионалних војних лица уређених Законом о Војсци Србије и усаглашених са одговарајућим решењима из закона којима се уређује средње и високо образовање. Предлаже се да састав, делокруг, број чланова, начин избора и трајање мандата чланова органа управљања, стручних и саветодавних органа уређује општим актом војношколске установе.

Уз члан 20.

У члану 20. Нацрта закона предлаже се прописивање посебних услова за оснивање и укидање војношколских установа. Предложена решења усаглашена су и усклађена са одговарајућим решењима из прописа о одбрани и прописа о средњем и високом образовању. Предлаже се да потребу за оснивањем или укидањем војношколске установе утврђује министарство надлежно за послове одбране и утврђује садржај одлуке о оснивању односно укидању војношколских установа, на основу сагледавања реалних потреба система одбране.

Уз чл. 21 – 22.

Чланом 21. Нацрта закона предлаже се прописивање посебних услова за почетак рада војношколске установе. Предложена решења усаглашена су са законом којим се уређује средње и високо образовање а прописана је сходна примена прописа о начелима за систематизацију формацијских места у Министарству одбране и Војсци Србије. Прописана је и забрана политичког и страначког организовања и деловања, која је заснована на специфичностима војне службе.

Уз чл. 23 – 24.

Чл. 23. и 24. Нацрта закона предлаже се прописивање овлашћења за доношење статута као основног општег акта којима се уређују организација и рад војношколских установа као посебних правних лица чији је оснивач Република Србија. Предложено решење је усаглашено са одговарајућим решењима из закона којим се уређује средње и високо образовање и посебностима у организацији, руковођењу и пословању војних установа, у складу са законом којим се уређују одбрана као и правилима руковођења и командовања војним установама. Предложено је прописивање обавезе да се статут и општа акта војношколске установе објављују у „Службеном војном листу“, у складу са прописом којим је уређен начин објављивања и издавања „Службеног војног листа“.

Регистар војношколских установа

Уз чл. 25.

Чл. 25. Нацрта закона предлаже се прописивање начина вођења евиденције о војношколским установама.

Уз члан 26.

Чланом 26. Нацрта закона предлаже се прописивање начина припремања, давања сагласности и одобравања школских планова за извођење наставе у средњим војним школама. Предложено решење засновано је потреби уређивања посебности у наставним плановима средњих војних школа, у складу са природом војног образовања. Решење је усаглашено са прописима о образовању.

Предложено је и прописивање овлашћења министара одбране, у чијој су надлежности послови војног образовања, да ближе уреди основе за израду и усавршавање школских планова и програма средњих војних школа.

Уз чл. 27. и 28.

Чл. 27. и 28. Нацрта закона предлаже се прописивање израде и доношења посебних програма војног образовања који се, поред акредитованих студијских програма, реализују на војним високошколским установама. Предложено решење је засновано на специфичним потребама војног образовања, а предлаже се и прибављање сагласности Министарства одбране.

Предлаже се и прописивање могућности да се, на основу споразума Универзитета одбране и друге високошколске установе, установи и посебан студијски програм за стицање заједничке дипломе – заједнички студијски програм, под условима прописаним законом којим се уређује високо образовање.

Предлаже се и прописивање измена и допуна студијског програма које се не сматрају новим студијским програмом, већ се о акту о извршеним изменама и допунама само обавештава министарство надлежно за послове образовања и Министарство одбране, у року од 60 дана од дана доношења одлуке о измени односно допуни студијског програма.

Уз члан 29.

Чланом 29. Нацрта закона предлаже се прописивање могућности да Универзитет одбране самостално, или у сарадњи са другим високошколским установама, реализује програме усавршавања ван оквира студијских програма за које има дозволу за рад. Програми се реализују путем курсева, семинара, радионица, стручних и научних саветовања на којима се полазници упознају са појединим областима струке и науке ради проширивања и продубљивања стеченог знања и успешног рада у пракси. Предлаже се и прописивање овлашћења да Универзитет одбране ближе уреди услове, начин и поступак реализације програма, у складу са законом.

Уз чл. 30. - 32.

Чл. 30.- 32. Нацрта закона предлаже се прописивање организације, извођења и трајања посебних програма усавршавања и испита професионалних припадника Војске Србије и државних службеника, који се реализују у складу са плановима школовања и усавршавања професионалних припадника Војске Србије и државних службеника у

Министарству одбране и Планом обуке и усавршавања професионалних војних лица и лица у резервном саставу. Предложено је и овлашћење за доношење одлука о усавршавању и прописивање ближих услова, начина и поступака њихове реализације.

Предлаже се организација и извођење програма здравствених специјализација и ужих специјализација здравствених радника и здравствених сарадника припадника Војске Србије и Министарства одбране, програми континуиране медицинске едукације, обука професионалних припадника Војске Србије здравствене струке као и здравствене специјализације и уже специјализације здравствених радника и здравствених сарадника за лица из грађанства и програми за иновацију знања и континуирану медицинску едукацију лица из грађанства, под условима прописаним законом и општом актом Универзитета одбране.

Предлаже се организација програма оспособљавања за резервне официре и лица која су кандидати за пријем у професионалну војну службу после завршеног школовања у грађанству, као и овлашћење за уређивање ближих услова, начина и поступка реализације ових програма.

Уз чл. 33. – 35.

Чл. 33.- 35. Нацрта закона предлаже се прописивање посебног статуса наставног особља у средњим војним школама које чине наставник, васпитач, стручни сарадник и сарадник у настави.

Предлаже се сходна примена прописа о Војсци Србије на пријем наставника у службу из реда професионалних војних лица. Прописана је и обавеза стручног усавршава ради успешнијег остваривања и унапређивања образовно-васпитног рада.

Предложена решења усаглашена су са одговарајућим решењима из закона којим се уређује средње образовање и васпитање, и посебним статусом наставног особља које се бира из редова професионалних припадника Војске Србије.

Уз чл. 36. – 40.

Чл. 36 – 40. Нацрта закона предлаже се прописивање посебног статуса и начина избора наставног особље у војним високошколским установама.

Предлаже се уређивање посебности у начину избора у звање наставника, овлашћење за ближе уређивање услова за избор у звање наставника и научна звања, расписивање конкурса и спровођење поступка за избор у звање наставника, овлашћење за прописивање начина и поступака стицања звања наставника високих војних школа.

Предложена решења су усаглашена са одговарајућим решењима из закона којим се уређује високо образовање и посебним статусом наставног особља које се бира из редова професионалних припадника Војске Србије.

Уз члан 41.

Чланом 41. Нацрта закона предлаже се прописивање посебних права и обавеза наставника и сарадника војних високошколских установа у складу са природом војног образовања као и овлашћење за уређивање ближих услова, начина, обима ангажовања наставника и сарадника ван формације, одређивање укупног броја наставника који се могу привремено и повремено ангажовати у реализацији наставе.

Предлаже се да укупан броја наставника ван формације на војној високошколској установи не може прећи 30% од формацијског броја наставника војне високошколске установе.

Предложена решења су усаглашена са одговарајућим решењима из закона којим се уређује високо образовање и потребама попуне Војске Србије.

Уз члан 42.

Чланом 44. Нацрта закона предлаже се прописивање накнада за обављање наставне делатности и начина доношења одлуке којом се одређује висина накнаде за ангажовање у настави, уз сагласност Владе. Предложено решење је усаглашено са накнадама за професионалне припаднике Војске Србије прописаним законом којим се уређује Војска Србије.

Уз чланове 43. – 47.

Чл. 43-47. Предлога закона предлаже се прописивање начина, посебних услова и процедуре за спречавања сукоба интереса у вези са уговорним ангажовањем наставника војних високошколских установа на другој високошколској установи ван Универзитета одбране.

Одредбом члана 43. предложена је хармонизација са чланом 75. Закона о високом образовању. Наиме, наставник и сарадник могу се радно ангажовати на другој високошколској установи само уз сагласност стручног органа Универзитета одбране и одобрење министра одбране или начелника Генералштаба (сагласно члану 52. Закона о Војсци Србије) и то само ван радног времена на Универзитету одбране.

Одредбом члана 44. предложена је хармонизација са чланом 77. Закона о високом образовању у погледу мировања изборног периода. Тако, наставнику и сараднику професионалном војном лицу које има статус лица на лечењу и боловању и наставнику и сараднику војном службенику, изборни период мирује док трају околности које су овим законом прописане. Такође, наставнику и сараднику изборни период мирује и уколико је, на период који је дужи од шест месеци, постављен у војно представништво у иностранству, упућен у мировну мисију или на каријерно усавршавање у земљи или иностранству.

Одредбом члана 45. предложено је уређивање правних последица истека звања које је специфично у односу на истек звања наставника и сарадника у цивилним високошколским установама. Наиме, наставнику и сараднику коме истекне звање, а не буде изабран у више звање или реизабран, престаје радно ангажовање на Универзитету одбране и он се распоређује на рад у установу или јединице Министарства одбране или Војске Србије, у складу са Законом о Војсци Србије.

Одредбом чланова 46. и 47. предложено је уређивање права наставника на продужење радног односа и рад након одласка у пензију, у складу са чланом 78. Закона о високом образовању и чланом 110. став 2. Закона о Војсци Србије.

Пријем у средње војне школе
Уз чланове 48. – 50.

Чл. 48-50. Нацрта закона предлаже се прописивање општих и посебни услова за пријем у средњу војну школу, обавеза расписивања конкурса, поступак пријема и критеријуми за селекцију учесника на конкурс и стицање статуса ученика средње војне школе.

Предложена решења су усаглашена са прописаним а којима се уређују средње образовање и правима у обавезама ученика средње војне школе прописаним законом којим се уређује посебна права и обавезе лица на школовању у војним школама.

Уз чланове 51 – 53.

Чл. 51 – 53. Нацрта закона предложено је уређивање права и обавеза ученика, уговора о школовању и престанак статуса ученика. Одредбом члана 51. предложено је да се школовање ученика у средњим војним школама финансира из буџета Републике а да се права и обавезе уређују уговором који потписује директор средње војне школе и законски заступник ученика након прибављене сагласности организационе јединице Министарства одбране која врши послове заштите имовинских интереса Министарства одбране и Војске Србије.

Одредбом члана 52. предложено је дефинисање основних права и обавеза ученика а одредбом члана 53. предложено је прецизирање услова под којим ученику престаје статус лица на школовању.

Предложена решења су усаглашена са прописаним а којима се уређују средње образовање и права у обавезе ученика војне школе прописана законом којим се уређује посебна права и обавезе лица на школовању у војним школама.

Уз чланове 54. – 55.

Чл. 54. – 55. Нацрта закона предложено је дефинисање института уписа на школовање и института упућивања на школовање и усавршавање.

Одредбом члана 54. предложено је да се на школовање **уписују** две групе кандидата. Прва група се школује ради пријема у професионалну војну службу (став 1. и 2.) и то су лица из

грађанства и свршени студенти средњих војних школа који испуњавају услове конкурса, финансирају се из буџета и уписом на основне или интегрисане академске студије стичу статус кадета. Друга група су лица из грађанства која се не школују ради пријема у професионалну војну службу (став 3. и 4.), која се самофинансирају и уписом на академске студије било ког нивоа стичу статус студента.

Одредбом члана 55. предложено је да се на школовање **упућују** лица која су професионални припадници Војске Србије или државни службеници, на основу одлуке министра одбране односно надлежног руководиоца државног органа и то у складу са плановима школовања и усавршавања професионалних припадника Војске Србије и државних службеника у Министарству одбране.

Дакле, постоје два основа за похађање академских студија на Универзитету одбране. **Први основ** је упис који спроводи Универзитет одбране након спроведеног јавног конкурса а **други основ** је одлука министра одбране (или руководиоца у државном органу) о упућивању на школовање. За кандидате који се упућују на школовање не расписује се јавни конкурс а процедура упућивања уређена је Уредбом о стањима у служби професионалних војних лица односно Законом о државним службеницима.

Уз члан 56.

Чланом 56. Нацрта закона врши се хармонизација са чланом 83. Закона о високом образовању. Конкурс за упис на студије расписује Универзитет одбране а објављује га Министарство одбране.

Уз члан 57.

Чланом 57. Нацрта закона врши се хармонизација са чланом 84. Закона о високом образовању. Предложено је да: Министарство утврђује број кадета који се уписују на основне академске студије, након прибављеног мишљења Универзитета одбране и Генералштаба Војске Србије који сваке године исказује потребе за школовањем високообразованог кадра; као и да се по одобрењу министра одбране или Генералштаба Војске Србије може одобрити да селекција кандидата за упис на студијски програм Војно ваздухопловство почне пре почетка полагања пријемног испита за основне академске студије.

Одлуку о броју кадета доноси Влада имајући у виду да се ради о лицима чије се школовање финансира из буџета Републике.

Уз члан 58.

Чланом 58. Нацрта закона врши се хармонизација са чланом 85. Закона о високом образовању уз дефинисање специфичности војног образовања. Наиме, предложено је (став 2.) да кандидати обавезно пролазе проверу способности за војну службу као и да приликом рангирања кандидата са истим бројем бодова предност имају они чији је родитељ погинули или рањени припадник Војске Србије (став 4.).

Уз члан 59.

Чланом 59. Нацрта закона предлаже се прописивање услова под којима престаје статус кадета односно студента.

Права и обавезе кадета односно студената и полазника

Уз члан 60.

Чланом 60. Нацрта закона предлаже се да се права и обавезе кадета односно студената ближе уређују уговором, у складу са прописима о школовању у Министарству одбране и Војсци Србије.

Уз члан 61.

Чланом 61. Нацрта закона предлаже се могућност да се на Универзитету одбране могу школовати и усавршавати и страни држављани и то на основу међународног уговора. У ставу 3. предложено је овлашћење министра одбране да уреди начин пријема и ближе услове школовања, усавршавања и оспособљавања страних држављана на Универзитету одбране и јединицама и установама Министарства одбране и Војске Србије.

Уз члан 62.

Чланом 62. Нацрта закона предлаже се могућност да се професионални припадници Војске Србије могу школовати и усавршавати у иностранству у складу са плановима школовања и усавршавања професионалних припадника Војске Србије и државних службеника у Министарству одбране и потребама и могућностима Министарства одбране. У ставу 3. предложено је овлашћење министра одбране да уреди ближе услове и начин упућивања професионалних припадника Војске Србије на школовање и усавршавање у иностранству.

Уз члан 63.

Чланом 63. Нацрта закона предложено је прописивање услова под којим се професионални припадници Војске Србије могу школовати на другим универзитетима у Републици Србији као и надлежност за доношење одлуке о упућивању на школовање.

Уз члан 64. – 66.

Члановима 64. – 66. Нацрта закона предложено је прописивање услова под којима ученици, кадети односно студенти и полазници одговарају за повреде школског реда и дисциплине као и за повреду правила војне дисциплине. Решење је усаглашено са прописима о дисциплинској одговорности професионалних припадника Војске Србије.

Уз чланове 67 – 70.

Чл. 67 – 70. врши се хармонизација са одговарајућим прописима о финансирању средњих школа и високошколских установа чији је оснивач Република Србија (чл. 155 – 157. Закона о основама образовања и васпитања и чл. 57 – 61. Закона о високом образовању).

Одредбом члана 67. предложени су извори финансирања војношколских установа и одговорност органа управљања за наменско и економично трошење средстава додељених из буџета.

Одредбом члана 68. предложен је начин употребе финансијских средстава а одредбом члана 69. располагање сопственим средствима војних високошколских установа, у складу са Законом о буџетском систему.

Одредбом члана 70. предложено је прописивање услова и надлежност за доношење одлуке о висини школарине за лица из грађанства и мерила за утврђивање школарине и обрачун трошкова школовања.

Уз чланове 71. – 72.

Чл. 71. – 72. предложена је сходна примена прописа о образовању и високом образовању у материји вођења евиденција, вођења јединственог информационог система и база података, као и приликом издавања јавних исправа.

Одредбом члана 72. дефинисана је сврха прикупљања података и механизам заштите идентитета ученика и кадета односно студената, у складу са прописима о заштити података о личности.

Уз чланове 73. – 74.

Чл. 73. – 74. Нацрта закона предложена је хармонизација са одговарајућим одредбама Закона о високом образовању а Универзитет одбране прописује ближе услове и поступак за нострификацију диплома и вредновање страних студијских програма.

Уз чланове 75. – 77.

Чл. 75. – 77. Нацрта закона предвиђено је уређивање поступка планирања, припремања, одобравања и издавања наставно – образовне литературе која је у употреби на војношколским установама, у складу са прописима о издавачкој делатности у Министарству одбране.

Уз члан 78.

Чланом 78. Нацрта закона предложено је да Министарство одбране врши управни и инспекцијски, као и стручно педагошки надзор над радом војношколских установа као и над спровођењем заједничких студијских програма из члана 27. овог закона.

Прелазне и завршне одредбе
Уз чланове 79 – 85.

Чланом 79. Нацрта закона предложени су услови за окончање започетих поступака за избор у звање наставника и сарадника као и статус доцента, ванредних и редовних професора изабраних према прописима који су важили до ступања на снагу овог закона.

Чланом 80. Нацрта закона предложена је обавеза наставника и сарадника у средњим војним школама да у року од две године од ступања на снагу овог закона положе испит за лиценцу у складу са прописима о основама образовања и васпитања.

Чланом 81. Нацрта закона предложени су услови за окончање започетих поступака нострификације и еквиваленције.

Чланом 82. Нацрта закона предложена је обавеза војношколских и војних научноистраживачких установа да, у прописаном року, ускладе организацију и рад са одредбама овог закона односно са прописима о научноистраживачкој делатности.

Чланом 83. Нацрта закона предложен је рок за доношење подзаконских аката на основу овлашћења из овог закона као и важење подзаконских аката донетих у складу са Законом о војним школама и војним научноистраживачким установама.

Чланом 84. Нацрта закона предложен је престанак важења Закона о војним школама и војним научноистраживачким установама као и члана 40. ст. 4 – 7. Закона о високом образовању у делу који се односи на војно образовање.

Чланом 85. Нацрта закона предложено је да овај закон ступи на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“ а да се примењује од почетка школске 2017/2018. године односно од 1. септембра 2017. године.

4. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКТА

Усвајање Закона о војном образовању не захтева нити производи додатна финансијска средства из буџета Републике Србије већ представља усаглашавање војног законодавства из области образовања са Законом о високом образовању у Републици Србији.

Процена финансијских ефеката дата је на обрасцу ПФЕ са свим „нулама“ јер се усвајањем овог Закона неће створити услови за веће или мање приходе или расходе од већ постојећих и предвиђених.